

No. 12. PRAKTIZIJS. — *Associatiën.* — (Staatsblad 1838 no. 9).

No. V. APOSTILLAIRE DISPOSITIE van den 23sten Juni 1855.

Op
1o. het rekest van , en , beiden advocaat en procureur bij den raad van justitie te , houdende verzoek, om machtiging tot het met elkan- der aangaan eener maatschap omtrent hunne judicieele praktijk.

2o. Enz.

Is

Na den Raad van N.-I. te hebben gehoord.

Aan de rekestranten te kennen gegeven, dat zij de toestemming der Regeering niet behoeven, tot het aangaan der door hen bedoelde maatschap.

Deze beschikking is ontleend aan de overweging, dat het besluit van 15 Maart 1838 no. 1 (Staatsblad no. 9), door de voorschriften der nieuwe wetgeving is vervullen.

Bij het Reglement op de rechterlijke organisatie toch, is ten aanzien der advocaten en procureurs, eene geheel nieuwe regeling gemaakt; zelfs zijn bij de invoering dier wet allen op nieuw aangesteld. Het behoeft dus wel geen nader betoog, dat met het oog op het voorschrift van art. 1 der Overgangsbepalingen, alles wat ten aanzien der uitoefening van de bediening der advocaten en procureurs vóór 1 Mei 1848 tot stand kwam, niet meer van toepassing kan zijn op hen, die krachtens het Reglement op de rechterlijke organisatie de praktijk uitoefenen, en bij gevolg, dat bij den tegenwoordigen stand der wetgeving de *associatiën* tusschen praktizijns niet verboden zijn.

1

No. 13. PENSIOENEN. — *Rehabilitatie.* — *De diensttijd vóór de eerloosverklaring van eenen gerehabiliteerden, telt niet mede bij de berekening van zijn pensioen.*

Vervallen door het nieuwe Pensioenreglement (St. 1881 no. 142).

No. 14. CHRISTEN GEESTELIJKEN. — *Declaratiën voor dienstreizen.*

Met wijziging der resolutie van 6 September 1835 no. 24, is bij het Staatsblad van 1854 no. 92 bepaald, dat aan in dienst reizende geestelijken der onderscheidene Christen gezindten, ook reis- en verblijfkosten zullen worden gevalideerd voor dienstreizen naar zoodanige plaatsen, in de door hen bereisd wordende gewesten gelegen, waar zich slechts weinige leden der verschillende Christen gemeenten bevinden, wanneer het hoofd van gewestelijk bestuur, na bekomene overtuiging van de dringende *noodzakelijkheid* van zoodanige reis, daarvan zal hebben doen blijken door eene verklaring op de betrekkelijke declaratie.

Naar het inzien van sommigen, zou de bedoeling van dit voorschrift zijn, niet zoozeer eene beoordeeling door de gewestelijke autoriteiten der noodzakelijkheid of wenschelijkheid der reizen in *kerkelijken zin*, als wel en voornamelijk de beoordeeling der noodzakelijkheid, dat zoodanige reizen geschieden *ten koste van den Lande*.

In dezen zin werd eene wijziging van het besluit van 9 December 1854 no. 4 (Staatsblad no. 92) voorgedragen.

Vermits deze opvatting niet overeenstemde met de bedoelingen der Regeer-

ring bij het uitvaardigen der bovenstaande bepalingen, is aan de voorgestelde beperking geen gevolg gegeven.

De bedoeling was, om geestelijke hulp en de troost van den godsdienst, zoo min kostbaar mogelijk, aan ieder te verschaffen, zoowel aan hen die de binnenlanden bewonen als aan degenen die op de hoofdplaatsen gevestigd zijn.

Bij de in Indië somtijds zeer moeilijk en niet dan met groote opofferingen te verkrijgen middelen van vervoer, is de hulp der Regeering een onmisbaar vereischte en wel verre van die hulp binnen engere grenzen te beperken, moet zij integendeel steeds zooveel mogelijk worden uitgebreid. (B. 26 Sept. 1856 no. 10).

Bij eene andere gelegenheid is beweerd, dat eene eenvoudige afteekening door de hoofden van gewestelijk bestuur der declaratiën voor reis- en verblijf-kosten, bedoeld bij Staatsblad 1854 no. 92, voor vertrek en aankomst, voldoende zou zijn voor de liquidatie der Algemeene Rekenkamer.

Het erroneuse dezer bewering is den betrokkene opgemerkt. (B. 29 October 1856 no. 28).

No. 15. RADICAAL van O.-I. ambtenaar 3e klasse. — Welke personen kunnen daarvoor worden voorgedragen?

CIRCULAIRE van den Adjunct-Secretaris van het Gouvernement, do 11 Januari 1856, no. 69, aan de departementen van algemeen bestuur, de hoofden van gewestelijk bestuur en de plaatselijke colleges.

Vervallen door de bepalingen omtrent de benoembaarheid van ambtenaren bij den burgerlijken dienst (St. 1864 no. 194).

No. 16. INLANDSCH ONDERWIJS. — Keuze van kweekelingen voor de Kweekschool van inlandsche onderwijzers te Soerakarta.

B. 5 Juni 1856 no. 1. Vervallen door art. 9 van St. 1872 no. 99.

No. 17. VERKOOP VAN GRONDEN. — Verkoopen, in art. 62 van het Reglement op het beleid der regeering van Nederlandsch-Indië, heeft de algemeene beteekenis van vervreemden.

BESLUIT.

No. 10. Batavia, den 14^{den} September 1856.

Gelezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Is goedgevonden en verstaan;

Van de bovenstaande mededeeling, volgens welke de Minister van Koloniën aan het woord *verkoopen* in het eerste lid van artikel 62 van het Reglement op het beleid der regeering van Nederlandsch-Indië uitdrukkelijk geeft de meer algemeene beteekenis van *vervreemden*, bij dit besluit aanteekening te houden, en enz.

Afschrift, enz.

No. 18. DJAKSA'S — Benoeming.

BESLUIT.

No. 2. Batavia, den 10^{den} November 1856.

Gelezen de missives:

a. van den resident van Bagelen van 25 Februari 1856, no. 319.

b. enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Enz.

Ten derde. Als regel te doen opvolgen, om, overeenkomstig artikel 55 van het Reglement op de uitoefening der politie, de burgerlijke rechtspleging en de strafvordering onder de inlanders en daarmede gelijkgestelde personen op Java en Madoera,—hoofdjaksa's en djaksa's, mitsgaders hunne adjuneten in den regel slechts te benoemen in *regentschappen* en niet dan bij uitzondering bij *landraden*.

Ten vierde. Enz.

Afschrift. enz.

No. 19. VEROORDEELDEN tot dwangarbeid.—*Ambachtslieden.*

BESLUIT.

No. 6.

Batavia, den 17^{den} October 1856.

Gelezen de missive van het Marine-Departement, van 27 Juni 1856 no. 1800;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk, enz.

Ten derde. Voort te gaan om alle ambachtslieden, die mochten worden veroordeeld tot dwangarbeid op Java en Madoera, dan wel op de bezittingen buiten diezelfde bezittingen, te bestemmen naar het eiland Onrust, zooals vroeger gebruikelijk was, en in welken zin de hoofden van gewestelijk bestuur op Java bij art. 2 van het besluit van 14 Februari 1837 no. 28 zijn aangeschreven;

wordende mitsdien de hoofden van gewestelijk bestuur op en buiten Java verzocht, om, telkens bij het verzenden van vórnissen aan het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië van tot dwangarbeid veroordeelden, voor zoo ver zij in bovengemelde categorie vallen, daarvan aan den Algemeenen Secretaris kennis te geven, ten einde bij het bepalen van hunne strafplaats daarop kan worden gelet.

Ten vierde, enz.

Afschrift, enz.

No. 20. INLANDSCH ONDERWIJS.—*Kweekelingen voor de Kweekschool te Soerakarta.—Ouderdom.*

B. 23 October 1856 no. 39. Vervallen door art. 9 van St. 1872 no. 99.

No. 21. INLANDSCHE HOOFDEN en ambtenaren.—*Voordrachten tot benoeming.*

BESLUIT.

No. 11.

Buitenzorg, den 5^{den} September 1856.

Gelezen de missive van den resident van Bagelen, van 23 April jl. no. 690.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Enz.

Ten derde: De hoofden van gewestelijk bestuur op en buiten Java aan te schrijven, om, bij het doen van voordrachten tot benoeming van inlandsche hoofden en ambtenaren, wier aanstelling aan den Gouverneur-Generaal voorbe-

houden is, steeds onder overlegging van de dienst- en geslachtsstaten der be-
trokkenen, en met terugzigt op het beginsel, ten grondslag liggende aan de
vierde alinea van art. 69 van het Reglement op het beleid der regeering van
Nederlandsch-Indië, voor de te vervullen betrekking, zoo mogelijk, twee of drie
geschikte personen aan te wijzen, met vrijlating nochtans, om, in de gevallen
dat verkregen erfelijke rechten, landsinstellingen of andere gewichtige redenen
zulks niet geraten mochten doen achten, daarvan af te wijken, in welk geval
zij evenwel verplicht zullen zijn, om telkens de redenen van die afwijking om-
standig op te geven.

Ten vierde: enz.

Afschrift, enz.

Zie ook Bb. no. 346 en 883.

No. 22.

CONSULS en consulaire agenten van vreemde mogendheden. —
Belastingen. — Welke zijn de personeele belastingen, waaraan
zijn vrijgesteld de consuls-generaal, consuls, vice-consuls en con-
sulaire agenten, die geen onderdanen zijn der Nederlanden, die
op het oogenblik hunner benoeming, niet als ingezetenen gevestigd
zijn in het koninkrijk der Nederlanden of zijne koloniën, en
die, behalve die van consul geene betrekking hebben of geen be-
roep of handel uitoefenen. — (Art. 13 Staatsblad 1856 no.
54, 65 en 66).

BESLUIT.

No. 4.

Buitenzorg, den 30sten September 1856.

Gelezen de missives:

a. van den Directeur der Middelen en Domeinen van 11 October 1855 no. 2729
en van 7 December 1855 no. 3225;

b. van den Procureur-Generaal bij het Hooggerechtshof van Ned.-Indië van
31 Juli 1856 no. 981/351;

alle naar aanleiding van het besluit, enz. handelende over de belastingen
welke als *personeel* zijn te beschouwen, in verband met den te verleenen vrij-
dom van zoodanige belastingen aan de consuls van vreemde mogendheden.

Gelet op de overeenkomsten nopens de toelating van consulaire agenten van
België, Frankrijk en de Vereenigde Staten van Amerika, in de voornaamste
havens der Nederlandsche overzeesche bezittingen, door Nederland met die
mogendheden gesloten (Staatsblad 1855 no. 54, 65 en 66), en waarbij aan die
agenten onder de daarbij vermelde voorwaarden vrijdom van inkwartiering,
van personeele en van alle lands- of gemeentelijke belastingen, die worden aangemerkt als van personeelen aard verleend wordt, op den voet der voorschriften, nopens het onderwerp der toelating van meerbedoelde agenten *in het algemeen* vervat in de missive.....enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk. Machtiging te verleenen op den Directeur der Middelen en Domeinen,

A. om aan alle daarbij betrokkene colleges, autoriteiten en ambtenaren kenbaar te maken, dat als *personeele belastingen* moeten worden aangemerkt:

1°. de belasting op het niet verrichten van schutterlijken dienst, bepaald bij artikel 5 van het Reglement voor de schutterijen op Java, gearresteerd bij besluit van 9 Juni 1838 no. 33 (Staatsblad no. 22), in verband tot het besluit van 16 Juli 1841 no. 21 (Staatsblad no. 26) en bij de onderscheidene reglementen voor de schutterijen buiten Java en Madoera;

2°. de belasting bekend onder den naam van huistaks te Makasser, volgens de bepalingen bij publicatie van 12 October 1849 (Staatsblad no. 54);

3°. de belasting voor het aanhouden van paarden, volgens het Reglement voor de belasting op paarden en rijtuigen in Nederlandsch-Indië gearresteerd bij publicatie van 1 November 1851 (Staatsblad no. 63);

en

B. om, in verband met deze mededeeling, de aandacht dier colleges, autoriteiten en ambtenaren te vestigen op hetgeen in de reeds gesloten of nog te sluiten overeenkomsten, nopens het toelaten van consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten van vreemde mogendheden in Nederlandsch-Indië, is of zal worden bedongen, ten aanzien van het verleen van vrijdommen aan de evenbedoelde consulaire agenten van verschillende rangen.

Ten tweede. Enz.

Afschrift, enz.

De twee laatstgenoemde belastingen zijn afgeschaft. Bij art. 8 van St. 1878 no. 349 zijn van de personeele belasting vrijgesteld de consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten van vreemde staten, geen Nederlanders zijnde, noch eenig beroep of bedrijf uitoefenende en tijdens hunne toelating niet in Nederland of een zijner koloniën gevestigd, voor zooverre de consuls-generaal, consuls en vice-consuls der Nederlanden in die staten gelijke vrijstelling hebben.

Van het patentrecht is bij art. 2 van St. 1878 no. 350 vrijgesteld het inkomen door consuls of consulaire agenten als zoodanig genoten. Met aanvulling daarvan is bij St. 1881 no. 114 bepaald, dat ook is vrijgesteld het inkomen, door kanseliers of andere consulaire beambten als zoodanig genoten ten laste van het Rijk in welks dienst zij zijn.

Zie wat den schutterlijken dienst en contributie betreft Bb. no. 655 en 1201.

No. 23. INLANDSCHE HOOFDEN. — *Wedono's.* — *Verplaatsing.*

Hoewel nopens het overplaatsen van inlandsche hoofden, door de Regeering geen vast beginsel wordt gehuldigd, komt de mededeeling van hetgeen dienangaande bekend is, niet overbodig voor.

MISSIVE van den 1en Gouvernements-Secretaris.

No. 1802.

Batavia, den 19 September 1856.

Aan den resident van.....

Bij eene beschikking overeenkomstig uw voorstel van.....zouden, om te voorzien in de enkele vacature van wedono van....., drie andere wedono's worden verplaatst.

Wel is waar wordt de voordracht tot verplaatsing van ieder hunner gemotiveerd en verklaard te zijn in het belang van den Lande, maar dikwerf is betwijfeld, of het *verplaatsen* van inlandsche hoofden, buiten dringende noodza-

kelijkheid, wel is overeen te brengen met het welbegrepen belang der bevolking en dus van den Lande.

Vooreerst wordt het verplaatsen van eenen wedono van het eene einde der residentie naar het andere (zooals onderwerpelijk het geval zou moeten zijn [enz.]), bezwarend voor de bevolking, wegens het transport van personen en goederen, terwijl, in den regel, door een vertrekkend Javaansch hoofd en zijne volgelingen, schulden plegen achtergelaten te worden, die, op zoo verre afstand, voor de schuldeischers bijkans niet te innen zijn.

Wijders komt het ongeraden voor in één district dikwijls van wedono te veranderen, wanneer dit kan worden vermeden, wegens het overwicht dat zoodanig hoofd in zijne afdeling moet verkrijgen. Dit overwicht toch kunnen zij zeldzaam in meer dan één district uitoefenen, daar het ontstaat uit de gewoonte, welke het volk door langen duur van jaren gekregen heeft, om de bevelen van hun hoofd blindelings te gehoorzamen, iets dat geenszins het geval is bij nieuw verplaatste inlandsehe ambtenaren, waarom dan ook zoodanige verplaatsingen vermeden en alleen bij hooge noodzakelijkheid toegepast plegen te worden.

Omdat bij eene opvolging van uw voorstel het district B.....in vijf jaren door drie, en het district K.....in twee jaren door twee wedono's bestuurd zou worden, is mij opgedragen UWEG. te verzoeken, in verband met de bovenstaande beschouwingen, nader te willen toelichten, dat het onderwerpelijk noodzakelijk zijn zou, drie wedono's te verplaatsen om in eene vacature te voorzien.

De te Gouvernements-Secretaris,
(w. g.) A. LOUDON.

Nadat het betrokken hoofd van gewestelijk bestuur het voorstel nader had toegelicht, is aan de voorgedragen verplaatsing van den wedono van het district B.....naar het op 12 palen van daar verwijderde en in dezelfde afdeling gelegene district K....., gevolg gegeven. Hij was reeds 4 jaren in het district B.....werkzaam geweest en bijgevolg niet vreemd aan de hoofden en de bevolking van het daaraan grenzende district K.....

Zie ook Bb. no. 883.

No. 24.

DESKUNDIGEN. — *Schadeloosstelling aan deskundigen (Staatsblad 1853 no. 1). — Kunnen de kosten en het tijdverlies, verbonden aan scheikundige onderzoekingen ten dienste der justitie, ten laste worden genomen van den Lande, bij vrijspraak van beklaagden?*

Het bedrag der schadeloosstelling aan deskundigen voor scheikundige onderzoekingen ¹⁾, in het belang der justitie, is niet geregeld.

Wel behelst het tarief vastgesteld bij publicatie van 15 Januari 1853 (Staatsblad no. 1), ook voorschriften betrekkelijk schadeloosstelling aan deskundigen in strafsaken toe te kennen, doch het zijn voornamelijk de reis- en transportkosten die voor de verschijning bij den rechter zijn moeten worden aangewend, waarover bij dat tarief wordt gehandeld, niet die welke worden veroorzaakt door een op last van den rechter, doch geheel buiten hem om gehouden wettenschappelijk onderzoek van langwijligen aard.

¹⁾ In casu, beweerde vergiftiging.

De vraag heeft zich voorgedaan, of den deskundigen voor zoodanige onderzoekingen kunnen worden vergoed de kosten en het tijdverlies daardoor veroorzaakt.

De behoorlijke handhaving van het recht, en het belang van den staat dat kapitale misdrijven niet soms straffeloos zouden worden gepleegd, indien dergelijke buitengewone en somtijds veel inspanning vorderende werkzaamheden niet of niet behoorlijk worden verricht, hebben die vraag bevestigend door de Regeering doen beantwoorden. Bij het besluit van 11 December 1856 no. 79 is eene beschikking in dezen zin genomen.

Zie hierbij Bb. no. 3031.

No. 25. VENDUKANTOREN. — *Wanneer vervalt het crediet voor op rendutie gekochte goederen? — Wanneer is verschuldigd de boete van 2% voor niet tijdige betaling. — (Art. 24 en 27 van Staatsblad 1819 no. 81).*

B. 14 Februari 1856 no. 16 en 6 Juli 1856. Vervallen door Bb. no. 158.

No. 26. INLANDSCHE HOOFDEN. — *Op welke wijze moeten worden schadeloosgesteld de zoodanigen, die, niet ter hoofdplaats gevestigd, naar luid van art. 131 2e alinea van het Reglement op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie, worden opgeroepen tot het uithrengen van advies bij raden van justitie?*

Bij ontstentenis van bepalingen te dezen aanzien, is onder anderen voorgesteld, om het laatste lid van art. 1 van het tarief ter regeling van de reis- en verblijfkosten voor inlanders en daarmede gelijkgestelde personen, enz. (Staatsblad 1851 no. 23), van toepassing te verklaren.

Het is evenwel voorgekomen dat eene algemeene bepaling onnoodig is. Zeer zeldzaam toch zal zich het geval voordoen, dat op de plaatsen waar raden van justitie gevestigd zijn, geene geschikte of geene niet aan de beklagden verwante hoofden aanwezig zijn, te minder als de keuze niet wordt bepaald tot actief dienende hoofden, maar ook wordt uitgestrekt tot gepensionneerden en hoofden door geboorte die geen ambt bekleeden.

Aan het betrokken hoofd van geweselijk bestuur is te kennen gegeven, dat telkens wanneer hoofden van buiten de hoofdplaats moeten worden opgeroepen, om krachtens art. 131 van het aangehaald reglement als adviseur op te treden bij den raad van justitie, zoo noodig, schadeloosstelling aan hen voor reis- en verblijfkosten kan worden voorgesteld (B. 11 Juli 1856 no. 16).

In het geval dat inlandsche hoofden moeten worden opgeroepen naar den zetel van het Hooggerechtshof (art. 294 van het Reglement op de strafverordering voor de raden van justitie enz.), wordt bij deze beschikking niet voorzien.

Het aangehaalde tarief is vervangen door een nieuw bij St. 1884 no. 143. Zie daarvan art. 9.

No. 27. BEGROOTING. — *Indiening der begrootingstukken.*

B. 2 April 1856 no. 1. Vervallen door de Comptabiliteitswet (St. 1864 no. 106).

No. 28. BINNENLANDSCHE VERLOVEN. *Het reglement in Staatsblad 1853 no. 47, is ook op niet door den Gouverneur-Generaal aangestelde civiele landsdienaren toepasselijk.*

Vervallen door het Reglement voor het verleenen van binnenlandsche verloven aan Europeesche burgerlijke landsdienaren in Nederlandsch-Indië (St. 1881 no. 174).

No. 29.

REKENPLICHTIGHEID. — *De ambtenaren van het openbaar ministerie zijn rekenplichtig aan de Algemeene Rekenkamer, wegens de boeten met welke invordering zij belast zijn.*

(Artikel 55 van het Reglement op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie in Nederlandsch-Indië.

Artikel 338 van het Reglement op de strafvordering voor de raden van justitie op Java en het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië.)

Dit beginsel is toegepast bij het besluit van 24 April 1856 no. 12, welks motieven volledig zijn uiteengezet in de 2e aflevering van den 7en jaargang van het tijdschrift, *het Recht in Nederlandsch-Indië*.

De ambtenaren van het openbaar ministerie bij de verschillende rechtscolleges en gerechten werden bij St. 1879 no. 331 verklaard te zijn buitengewone comptabelen ter zake van het door hen ten behoeve van den Lande gevoerd beheer.

No. 30.

CULTUURPROCENTEN. — *Wat is het maximum der aan eenen controleur toekomende cultuurprocenten, gedurende den tijd dat hij met de contrôle eener afdeling, behalve zijner eigene, belast is?*

B. 16 April 1856 no. 26. Vervallen door de afschaffing der cultuurprocenten voor Europeesche ambtenaren bij St. 1866 no. 6.

No. 31.

INLANDSCHE PRIESTERS. — *Hooger beroep van hun uitspraak.*

Een der partijen in zekere door de priesters van P. berechte zaak van boedscheiding, zich met de uitspraak beŵaard achtende, riep de tusschenkomst van den regent van P. in, om ten deze in het hoogste ressort te beslissen.

Dit inlandsch hoofd bestond die partij in den bloede, weshalve de Resident op zijn verzoek, aan den Gouverneur-Generaal voorstelde tot de berechting dezer zaak een ander inlandsch hoofd aan te wijzen.

Dit voorstel werd verhandeld bij de ondervolgende missive van den Adjunct-Secretaris van het Gouvernement.

No. 386.

Buitenzorg, den 3 Maart 1856.

Aan den Resident van.....

Met referre tot uwe missive van 31 December 1855 no. 5111/23 heb ik de eer UWEG. namens den Gouverneur-Generaal te kennen te geven, dat het Reglement op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie in Nederlandsch-Indië niet bepaalt, dat er bevoegdheid bestaat, om hooger beroep aan te teekenen en te vervolgen van uitspraken van priesters, omtrent zaken, welke ter hunner beslissing staan, en derhalve met terugzigt op artikel 3 van dat reglement, door den Gouverneur-generaal geene personen ter berechting van dit hooger beroep mogen aangewezen worden.

De Adjunct-Secretaris.

(w. g.) HOOGEVEEN.

Zie hierbij St. 1882 no. 152.